

Tisdagen den 14 januari 2014

P7_TA(2014)0017

Regionala märkesprodukter

Europaparlamentets resolution av den 14 januari 2014 om regionala märkesprodukter: utveckling av bästa praxis i landsbygdsekonomier (2013/2098(INI))

(2016/C 482/10)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 174 och följande i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), i vilka målet om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning fastställs och de finansiella strukturinstrument som ska användas för att nå detta mål specificeras,
- med beaktande av artikel 39 i EUF-fördraget som fastställer målen för den gemensamma jordbrukspolitiken,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 ⁽¹⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 ⁽²⁾,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling och yttrandena från utskottet för transport och turism och utskottet för regional utveckling (A7-0456/2013), och av följande skäl:
 - A. Begreppet territoriell utveckling har blivit allt viktigare under de senaste åren, framför allt till följd av att det skrivits in en tydligare hänvisning till begreppet i Lissabonfördraget.
 - B. Den europeiska politiken för landsbygdsutveckling, som är den gemensamma jordbrukspolitiken andra pelare, befästes officiellt genom Agenda 2000-reformen. Reformen gav politiken för landsbygdsutveckling en ställning utöver en social och strukturell politik som enbart kompletterar jordbruksmarknadspolitiken.
 - C. I den framtida ramförordningen om regionalpolitiken uppmanas medlemsstaterna att utarbeta en integrerad utformning och programplanering för att bättre samordna de fleråriga programmen i Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och EJFLU (och Europeiska fiskerifonden). Denna samordning ska åstadkommas genom en gemensam strategisk ram för att undvika dubbelfinansiering och dubbla initiativ, enligt målen i Europa 2020-strategin som fastställts i ett partnerskapavtal som tagits fram av medlemsstaterna i samarbete med näringslivets och arbetsmarknadens organisationer och företrädare för det civila samhället. Åtgärder och initiativ för territoriell utveckling, särskilt på landsbygden, bör därför ingå i en sammanhållen och sektorsövergripande strategi.
 - D. Gränsen mellan stad och land blir alltmer uppluckrad och odlingar i städernas närhet växer fram. Det är viktigt att regionalpolitiken som komplement till politiken för landsbygdsutveckling också riktas mot landsbygdens territorier så att innovativa och strukturerande projekt kan drivas där.

⁽¹⁾ EUT L 347, 20.12.2013, s. 487.

⁽²⁾ EUT L 347, 20.12.2013, s. 320.

Tisdagen den 14 januari 2014

- E. De verktyg för landsbygdsutveckling som står till medlemsstaternas förfogande i den nu gällande förordningen om landsbygdsutveckling ger medlemsstaterna och regionerna olika utvecklingsmöjligheter. De nuvarande programmen för landsbygdsutveckling har inte i tillräckligt hög grad utnyttjat dessa möjligheter på grund av bristande budgetmedel.
- F. Förordningen om landsbygdsutveckling för programperioden 2014–2020 kommer att öka antalet åtgärder som finns tillgängliga för medlemsstaterna, framför allt åtgärder för att stödja produktion av livsmedel av hög kvalitet, åtgärder för samarbete mellan territoriella aktörer för att utnyttja alla resurser i form av varor och tjänster av hög kvalitet, stärkta producentorganisationer samt åtgärder för innovation och ekonomisk diversifiering på landsbygden.
- G. En bättre integrering av primärproducenter i livsmedelskedjan med hjälp av kvalitetssystem, säljfrämjande åtgärder på lokala marknader och korta leveranskedjor har slagits fast som en prioritet för landsbygdsutvecklingen 2014–2020.
- H. När det gäller landsbygdsutvecklingen sammanfattar "Leader"-strategin på bästa sätt begreppet samarbete mellan olika aktörer samtidigt som jordbruksverksamheten fortfarande står i centrum och de berörda aktörerna kan delta i ett territoriellt utvecklingsprojekt som framhäver särdragen och de goda arbetsmetoderna inom ett bestämt homogent område.
- I. Det bör vara upp till medlemsstaterna eller regionerna, om de beslutar sig för en regional planering, att välja vilken form av stöd de vill ha och hur de ämnar använda det i programmen för landsbygdsutveckling. Medlemsstaterna har bäst förutsättningar att fastställa var tonvikten för sådana program bör ligga på nationell och regional nivå.
- J. Metoder kan användas för att, genom gemensamma åtgärder, engagera och involvera samtliga offentliga och privata aktörer, oberoende av vilken nivå de är aktiva på, i syfte att utveckla samarbete på flera olika områden och till fullo utnyttja den potential som finns i varje territorium kring ett gemensamt projekt. I detta sammanhang bör särskilt framhållas den betydelse organisationer för lokal utveckling, producentorganisationer och kooperativ har. Dessa kan vara privilegierade partner för att få tillgång till de lokala, regionala, nationella och internationella marknaderna.
- K. Framgångsrika och tydliga program för landsbygdsutveckling kan ha en konkret positiv inverkan på sysselsättningsgraden och företags konkurrenskraft i landsbygdsområden, och därmed minska riskerna för arbetslöshet eller för djup fattigdom på landsbygden till följd av låga inkomster på landsbygden.
- L. Den territoriella kvalitetsmärkningen kan bidra till att öka de territoriella ekonomiernas uthållighet och utveckla dessa, särskilt i de sårbaraste regionerna, i bergsregionerna och i de yttersta randområdena, genom att samordna alla varor (livsmedel och andra varor) och tjänster av hög kvalitet som är oupplösligen sammanlänkade med varandra och djupt förankrade i de särskilda egenskaperna som utmärker varje territorium, särskilt i dess (historiska, kulturella, geografiska etc.) arv. Dessa varor och tjänster som samlas i olika korgar är unika och skapar inkomster på territoriell nivå och erbjuder nya ekonomiska möjligheter, både på de lokala och på de internationella marknaderna. De kan också utgöra en överordnad struktur för att främja regionerna som turistmål. Dessa territoriella märken bör bli kännetecknen för de territorier som har samarbetat för att skapa gemensamma partnerskap och synergier mellan aktörerna så att deras resurser kan lyftas fram på ett hållbart sätt, lokala och regionala producenter gynnas och ekonomierna få förnyad dynamik, vilket är en nödvändig garanti för livskvaliteten på landsbygden och en utveckling i balans mellan landsbygdsområden och storstadsområden. De bör inte förväxlas med kvalitetsmärkningen av livsmedelsprodukter, såsom skyddad ursprungsbeteckning (SUB), skyddad geografisk beteckning (SGB) och garanterad traditionell specialitet (GTS), vilka inte är oförenliga med den territoriella kvalitetsmärkningen, utan tvärtom kompletterar den. De bör bidra till att främja dessa system både inom och utanför EU och bidra till att främja konkurrenskraften i landsbygdsekonomier och samtidigt förbättra sysselsättningsmöjligheterna.
- M. Skyddad ursprungsbeteckning (SUB) och skyddad geografisk beteckning (SGB) är ett effektivt system som i hög grad medverkar till landsbygdens och territoriernas utveckling genom att skapa och fördela mervärde via kollektiva åtgärder som vidtagits av producenter och av samtliga berörda aktörer och genom att främja det aktuella territorium som märkningarna avser på lokala, regionala och internationella marknader. De regionala märkningarna bör inte i något fall ersätta eller skada systemet med SUB och SGB.

Tisdagen den 14 januari 2014

N. Främjande av och stöd till synergier mellan primärsektorn och tjänstesektorn på lokal och regional nivå kan garantera en hållbar utveckling av jordbruket och turismen inom EU.

O. Effektiva instrument för marknadsföring måste skapas och införas i syfte att stärka regionala produkters konkurrenskraft och främja lokala producenter. Detta kan bidra till att bygga upp en regional profil som inte endast omfattar jordbrukssektorn.

1. Europaparlamentet välkomnar de samordnade åtgärderna för en territoriell utveckling i förordningen om en gemensam strategisk ram för de europeiska fonderna. Parlamentet konstaterar att det finns ett behov av samordning och överensstämmelse mellan de olika europeiska fonderna för att få till stånd en harmonisk, hållbar och balanserad territoriell utveckling.

2. Europaparlamentet noterar att den territoriella utvecklingen uttryckligen anges i målen för den gemensamma jordbrukspolitiken som komplement till två andra mål: en tryggad livsmedelsförsörjning och en hållbar användning av naturresurserna och kampen mot den globala uppvärmningen.

3. Europaparlamentet framhåller landsbygdens multifunktionella roll som inte begränsar sig endast till jordbrukets utveckling. Denna roll är förknippad med andra ekonomiska och sociala aktiviteter och den baseras på den lokala förmågan, det vill säga skickligheter, kunskaper och även investeringar i syfte att på det lokala planet upptäcka och ta tillvara outnyttjade tillgångar eller värdefulla faktorer och resurser.

4. Europaparlamentet välkomnar begreppet "lokalt ledd utveckling" och uppmanar medlemsstaterna att tillämpa detta begrepp och häva eventuella blockeringar mellan ministerierna och andra administrativa enheter som deltar i förvaltningen av denna nyskapande strategi. Parlamentet betonar att administrativa förfaranden inte bör bli till en börda och inte heller skapa merkostnader för medlemsstaternas behöriga myndigheter.

5. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och deras regionala förvaltningar att främja inkluderande och mer dynamiska förvaltningsformer som skulle göra det möjligt att genomföra gemensamma projekt för territoriell utveckling som kan täcka alla ekonomiska sektorer, inklusive turismen, och som inom jordbrukssektorn även gäller livsmedel och andra alternativ, till exempel projekt för regionala leverantörskedjor (korta försörjningskedjor, livsmedelskedjor, lokala slakterier, projekt för gasframställning av biomassa från jordbruket, grön kemi, jordbruksmaterial osv.), med särskild inriktning på mikroföretag och nystartade företag, och som skulle ta avstamp i ett stegvist erkännande av varje territoriums identitet som är förankrad i och knuten till dess arv. Parlamentet konstaterar att dessa förvaltningsformer grundar sig på komplexa partnerskap mellan aktörer och strukturer som kan samordnas kring konceptet för territoriell kvalitetsmärkning. Medlemsstaterna uppmanas därför att skapa en plattform för utbyte av bästa praxis, framför allt genom att använda Leaders verktyg för landsbygdsutvecklingsprogram.

6. Europaparlamentet understryker att ett närmare samarbete mellan lokala aktörer skulle bidra till att stärka landsbygdsekonomier, särskilt i de mest sårbara regionerna, inklusive i bergstrakter och i de mest avlägsna områdena, såsom de yttersta randområdena. Parlamentet understryker att territorierna kunde dra nytta av en bättre organisation i syfte att identifiera sina resursers (inklusive de latent resursernas) fulla potential, till förmån för alla aktörer som är sammanlänkande genom ömsesidigt beroende och solidaritet (det vill säga de som arbetar inom jordbrukssektorn, hantverk, turism, kulturarv och inklusive producentorganisationer, föreningar, handelskamrar, etc.). Parlamentet konstaterar att syftet med denna strategiska samordning av aktörerna är att fånga upp resurser genom att omfatta och gå utöver ett synsätt som inte enbart kan användas inom en sektor eller en industri utan på vilka man måste tillämpa ett territoriellt synsätt som genererar nya territoriella inkomster genom kompletterande varor och tjänster som speglar ett territoriums särskilda egenskaper. Parlamentet preciserar i detta hänseende att denna territoriella styrning tydligt ska stödja bildandet, utvecklingen och stärkandet av främjandet av jordbruks- och livsmedelsprodukter inom befintliga kvalitetsystem, baserat på försvaret av immateriella rättigheter. Samtidigt som främjandet av kvalitativa tjänster (som inte omfattas av något officiellt europeiskt erkännande) stärks så stärks även främjandet av jordbruksprodukter och jordbrukstjänster ömsesidigt och samtliga aktörer garanterar via ett solidariskt agerande att samtliga varor och tjänster inom deras eget territorium främjas.

7. Europaparlamentet anser att, även om den territoriella kvalitetsmärkningen är ett försök att införa en territoriell förädlingsprocess för produkter och tjänster utifrån aspekter som identitet och socialt ansvar, och att komplettera, genom att skapa en helhet, och införa synergier för befintlig kvalitetsmärkning av livsmedelsprodukternas ursprung, går märkningen än längre då den gäller territoriets samtliga produkter, varor och tjänster samt förvaltningsmodellen för deras företag, organisationer och lokala aktörer.

Tisdagen den 14 januari 2014

8. Europaparlamentet poängterar att det är nödvändigt att bilda former för samverkan mellan olika regioner och ingå ett sektorsövergripande partnerskap för att kunna möta konkurrensen. Parlamentet erkänner den roll som representativa organ, till exempel sammanslutningar, på regional och nationell nivå och på EU-nivå spelar, genom att de främjar regionala varumärken och framhäver och synliggör sina växande regioner. Parlamentet efterfrågar större uppmärksamhet på initiativ för regional varumärkning som ett möjligt gemensamt tema i det europeiska territoriella samarbetet och i europeiska finansieringsinitiativ och som ett verktyg som representerar en investering i regionens varaktigt dynamiska konkurrenskraft.

9. Europaparlamentet anser att regionala märkesprodukter måste bidra till att bevara bilden av Europa som ett högkvalitativt turistmål med hjälp av olika områden för regional turism, till exempel lantgårdsturism, landsbygdsturism, ekoturism och gastronomisk turism samt det industriella, historiska, naturbetingade och kulturella arvet; detta inbegriper även cykelvägar i kombination med kollektivtrafik. Parlamentet understryker att det inte finns någon europeisk märkning för tjänster knutna till en region som gör det möjligt för konsumenten att känna igen en turistprodukt av kvalitet. Parlamentet rekommenderar i detta sammanhang att man hjälper till med att skapa en kvalitetshöjande dynamik inom turismnäringen, särskilt inom landsbygdsturismen och i småföretagen. Parlamentet anser att man därmed kan hjälpa till att skapa ett alternativ till de traditionella näringarna som jordbruk och boskapsuppfödning. Parlamentet anser att alla regionala märkesprodukter, som förknippas med en viss plats, ska uppfylla vissa kravspecifikationer som garanterar kvaliteten, och måste respektera och bygga på befintliga märkningssystem, till exempel beteckningarna för jordbruksprodukter, för att undvika eventuell förväxling med jordbruksprodukter som har kvalitetsmärkts på EU-nivå.

10. Europaparlamentet anser att initiativ som det s.k. Eden-nätverket (framstående europeiska resmål) främjar konkurrenskraften och stimulerar hållbar och högkvalitativ turism i en region, tack vare potentialen hos mikro- och småföretag, samt bidrar till att lokala institutioner engagerar sig, att partnerskap bildas och till att fler olika typer av aktörer deltar i skapandet av en regional märkesprodukt. Parlamentet uppmanar kommissionen att i relevanta åtgärder och program som Eden, Calypso m.fl. inkludera de olika former av turism som är knutna till verksamhet på landsbygden. Parlamentet anser det vara nödvändigt att stödja turismverksamheten på landsbygden med hjälp av målinriktade åtgärder och program.

11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att de kommande programmen för landsbygdsutveckling innehåller lämpliga åtgärder och tillräckligt med medel för att underlätta god förvaltning och hållbara territoriella förvaltningsformer genom att ta fram och stärka åtgärder baserade på kollektiva funktioner: åtgärder för samarbete (inklusive system för hållbar produktion), ledning, utbyte, nätverk, innovation och utbildning, producentsammanslutningar, marknadsarbete, information och investering som fastställts i de nya förordningarna om landsbygdsutveckling. Parlamentet uppmanar lokala aktionsgrupper att inom ramen för programmet Leader + främja tillkomsten av ett samarbetsnätverk mellan lokala och regionala producenter, tjänsteföretag och kulturella institutioner som universitet, bibliotek och forskningscentra, så att territoriets kulturella och historiska aspekter syntetiseras till ett regionalt varumärke som kan skapa varaktiga band mellan utbildning, forskning och produktion och på så sätt också skapa hållbara arbetstillfällen.

12. Europaparlamentet påpekar att projekten måste vara sektorsövergripande samtidigt som jordbrukets centrala ställning bibehålls, och att de ska bedömas av den myndighet som har ansvar för att genomföra utvecklingsplanerna.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja medlemsstaters insatser att erkänna och främja nya samarbetsformer för landsbygdsområden som kring den territoriella kvalitetsmärkningen stöder de verktyg som ingår i reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken, till exempel unionsinitiativet Leader, instrument för tekniskt stöd och skapandet av nätverk, EIP, det europeiska nätverket för utvärdering av landsbygdsutveckling samt med övriga verktyg och medel som kan anses nödvändiga. Dessa nya former av europeiskt territoriellt samarbete ska grunda sig på en objektiv utvärdering av regionala synergier och ta hänsyn till den sociala, ekonomiska och miljömässiga dimensionen, hållbarhet, mångfalden av ekonomiska och sociala aktörer (inklusive dem inom turistsektorn) som är inblandade i att främja den regionala identiteten och de specifika varor och tjänster som kan utarbetas inom varje territorium, i syfte att skapa och upprätthålla ett mervärde.

14. Vad gäller dessa nya former för territoriellt samarbete anser Europaparlamentet att medlemsstaterna ska kunna använda alla landsbygdsutvecklingsåtgärder som hänger samman med en kvalitetspolitik för livsmedelsprodukter, särskilt i syfte att utveckla försäljning på lokala marknader och korta leveranskedjor och att förbättra hållbarheten samt kunskapen om produktionsmetoder och samtidigt till fullo respektera EU:s bestämmelser och utan att påverka, underminera eller försvaga gällande kvalitetssystem inom unionen, såsom skyddad ursprungsbezeichnung (SUB), skyddad geografisk beteckning

Tisdagen den 14 januari 2014

(SGB) och garanterad traditionell specialitet (GTS). Parlamentet anser att den territoriella kvalitetsmärkningen inom livsmedelssektorn bör inskränka sig till att främja kvalitetssystemen SUB, SGB och GTS där de förekommer eller till att stödja inrättandet av dem där de ännu inte förekommer. Parlamentet uppmanar kommissionen att, med tanke på att antalet märken och regionala märken för livsmedelsprodukter ständigt ökar i Europa, göra en förteckning över märken med särskilda regionala egenskaper i syfte att undvika eventuella negativa effekter på kvalitetssystemen. Parlamentet framhåller att begreppet regionalt varumärke måste definieras klart med hänsyn tagen till den positiva erfarenheten av befintliga kvalitetsmärken (SUB, kontrollerad ursprungsbezeichnung, SGB), genom att man fastslår samordnade strategier för att förhindra dubbelarbete och överlappningar och skapar ett gemensamt initiativ baserat på ett ramverk som beslutas på EU-nivå.

15. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.
-